

2017

*Збірник наукових статей
за матеріалами III Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
13 – 14 квітня 2017 р.**

**ЧАСТИНА 2
Секції 3, 4, 5**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Національна металургійна академія України

Українська інженерно-педагогічна академія

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій)

Тернопільський національний економічний університет

Збірник наукових статей

*за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної
конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

13-14 квітня 2017 р.

м. Дніпро

Лист МОН України від 06.03.2017 №1/9-125

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 – 14 квітня 2017 р.). Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2017. – 644 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (13-14 квітня 2017 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин Навчально-наукового інституту інформаційних та соціальних технологій Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Кириленко О.П., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Тернопільського національного економічного університету

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Божанова О.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Сорокіна О.В. к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

<i>Нехай В.В.</i> Методи усунення організаційних проблем збуту продукції сільськогосподарського машинобудування.....	502
<i>Паладій А.Є., науковий керівник Корчагіна В.Г.</i> Вплив якості аудиту на ефективність управління підприємством.....	506
<i>Панасенко Д.О., Гільорме Т.В.</i> Організація внутрішнього аудиту витрат промислового підприємства	511
<i>Петренко А.В.</i> Маркування біотехнологічної та органічної продукції як маркетинговий інструмент підприємницької діяльності.....	515
<i>Пінчук Ю., науковий керівник Волкова Н.А.</i> Кореляційний аналіз як метод стохастичного факторного аналізу.....	518
<i>Плекан У.М., Панухник О.В.</i> Сучасні тенденції розвитку інструментів корпоративної благодійності: зарубіжний досвід та особливості використання в Україні.....	523
<i>Синиціна Ю.П.</i> Модель координації організаційних рішень.....	527
<i>Ліпський Р.В., Тараненко Я.Г.</i> Облік реалізації продукції в площині використання інформаційних технологій.....	531
<i>Тесленко А.В., Гільорме Т.В.</i> Організація управлінського обліку виробничих запасів підприємства.....	536
<i>Федорчук О.М.</i> Щодо оцінки ефективності функціонування елементів виробничої інфраструктури аграрного сектору.....	539
<i>Худенко М.В., науковий керівник Гончаренко М.Л.</i> Методологія оцінки конкурентоспроможності підприємства.....	545
<i>Черненко К.В., Рудченко О.О.</i> Документальне забезпечення витрат на виробництво продукції рослинництва.....	549

Секція 5

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Буркат О.М., науковий керівник: Костякова А.А.</i> Теоретичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління розрахунками з контрагентами	555
<i>Водник В., науковий керівник: Волкова Н. А.</i> Місце економічного аналізу в системі наук	559
<i>Волошин В.С.</i> Концептуальні інформаційні моделі управління машинобудівним підприємством	564
<i>Єлізарова К. С., Коваленко І. В.</i> Переваги та недоліки впровадження електронного кабінету платників податків	568
<i>Каминський П.Д., Різва О. С.</i> Теоретичні аспекти кредиторської заборгованості та особливості оподаткування розрахунків із постачальниками та підрядниками в Україні	572
<i>Книш А. В., науковий керівник: Костякова А.А.</i> Теоретичні аспекти стратегічної управлінської звітності та підходи до її побудови	576
<i>Козенкова В.Д.</i> Основні підходи до моделювання репутаційних	580

5. Чигринська О. С., Власюк Т. М. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 232 с.

*Плекан У.М., аспірант кафедри економіки та фінансів
д.е.н., проф. Панухник О.В.*

*Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя
e-mail: vnv123@ukr.net*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТРУМЕНТІВ КОРПОРАТИВНОЇ БЛАГОДІЙНОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

У західних країнах «корпоративна соціальна відповідальність» сформувалася в 70-тих рр. ХХ ст.. У стратегіях розвитку великих корпорації передбачалися методи вирішення соціальних питань. Корпоративна благодійність асоціювалася у керівництва корпорацій, насамперед, з допомогою співробітникам компанії, а також окремим групам громадян, які потребують підтримки, громадським організаціям, благодійним фондам і соціальним установам.

Світовий досвід розглядає благодійність як безоплатну передачу матеріальних і нематеріальних засобів з метою надання допомоги для вирішення суспільних проблем.

До основних сучасних світових тенденцій розвитку корпоративної благодійності варто віднести:

- стрімке зростання кількості компаній, які позиціонують себе соціально відповідальними та здійснюють благодійність;
- цілеспрямованість пожертв, плановість та висока організація соціально відповідальної діяльності;
- свідоме визначення стратегії благодійної діяльності.

Формат благодійності сучасних корпорацій передбачає застосування професійних навичок співробітників, досвіду, часу, товару, майна компанії, фінансових та інших ресурсів, які є в розпорядженні компанії.

Іструменти корпоративної благодійності такі ж різноманітні, як і активи, виділені для здійснення соціальної відповідальності. Низка компаній, наприклад, використовують *окремий благодійний рахунок*, з якого надаються кошти у відповідь на запити громадян і організацій, якщо керівництво схвалює таке перерахування. Соціально відповідальні компанії зі стабільним прибутком часто організують власні *грантові програми*, виділяючи необхідні ресурси та призначаючи відповідальних осіб. Це трудомісткий процес, що включає визначення цільової групи отримувачів допомоги, розгляд пропозицій та відстежування результатів благодійної допомоги.

Грант – це цільова допомога, що надається на умовах незворотності окремим особам або організаціям на визначені суспільно-корисні цілі, із наступним звітуванням про результати зміни ситуації. Умовою надання гранту є наявність алгоритму вирішення проблеми, визначення очікуваного результату та детального обґрунтування потреби в коштах [1].

Таблиця 1

Класифікація грантів

Вид гранту	Характеристика
Загального призначення	Підтримання функціонування некомерційної організації, витрати здійснюються на адміністративні потреби
Корпоративний	Фінансування проектів, у яких беруть участь кілька організацій, одна з них – головна
Пайовий	Фінансується різними донорами, при цьому частину ресурсів, які потребує проект, претендент гранту знаходить самостійно
Цільовий	На реалізацію конкретного проекту, ресурси не можуть використовуватися в інших цілях
Програмний	На виконання визначеної програми
На розвиток потенціалу	На навчання, дослідження, участь у заходах, підтримку діяльності організації, стартові для новостворених організацій

Примітка: сформовано автором на основі [1, с. 41-48]

Компанія може реалізовувати гранти самостійно, надавати гранти через фонди посередників або ж створювати власні фонди для управління благодійністю.

Широкого застосування у західних країнах дістали *благодійні програми*. Як інструмент корпоративної благодійності, операційна благодійна програма – це послідовність дій, об'єднаних спільною метою та спрямованих на отримання конкретного результату й соціального ефекту [1, с. 26].

Важливим інструментом благодійності, на думку зарубіжних і вітчизняних науковців, є *корпоративний фонд*, головне призначення якого полягає у систематичній благодійній діяльності, реалізації різнопланових соціальних програм.

Дієвим інструментом, який отримав поширення у багатьох країнах, є *програма допомоги товарами і послугами* (англ. *In-Kind Giving*). Переваги від допомоги нефінансовими ресурсами, зокрема, товарами, полягають в економії часу, коштів та потребують менше зусиль.

Співробітники компанії можуть активно долучатися до доброчинності, надаючи свої *експертні знання, використовуючи професійні навички* (англ. *Pro Vopo*), а також займаючись *корпоративним волонтерством* (некваліфікований догляд за хворими у лікарнях, прибирання території біля компанії, річок, озер, придбати продуктів літнім людям) [1, с. 17].

Корпоративна благодійність – поширений серед українських компаній вид соціально відповідальної діяльності, яка спрямована переважно на допомогу та підтримку соціально незахищених груп населення і окремих осіб, які потребують допомоги. Більше того, українські компанії часто ототожнюють власну благодійну діяльність і корпоративну соціальну відповідальність [2, с. 25]. Благодійна діяльність компаній ще не отримала масового характеру, а її формат до кінця не окреслений. Варто зазначити, що корпоративна соціальна відповідальність, до складу якої входить корпоративна благодійність, в Україні розвивається стихійно та не достатньо регулюється на законодавчому рівні.

Попри незначний досвід корпоративної благодійності, в Україні поступово накопичуються відповідні практики. За результатами міжнародного рейтингу благодійності World Giving Index (WGI), Україна в 2016 р. зайняла 106 місце з 140. Нагадаємо, в 2015 Україна займала 89 позицію, так як кількість благодійних коштів для тих, хто постраждав в результаті конфлікту на Сході країни, збільшилася в чотири рази [3].

Оскільки найпоширенішою формою благодійності серед вітчизняних підприємців є грошова, то компанії використовують ті інструменти благодійності, які передбачають використання фінансового активу компанії: адресна благодійна допомога, власні операційні благодійні та грантові програми, корпоративний фонд. Кінцевий вибір компанією інструментів благодійності залежить від її мети та цілей, ресурсів, якими володіє компанія, особистих моральних переконань власників, акціонерів, менеджерів.

Українські компанії, здійснюючи корпоративну благодійну діяльність, використовують такі форми реалізації, як цілеспрямовані пожертви, матеріальну допомогу різноманітними ресурсами, експертні консультації тощо.

Серед українських благодійників добре розповсюджена практика адресної благодійної допомоги, опіка соціальними закладами – лікарнями, інтернатами, школами. Переважно використовуються власні соціальні програми, оскільки рівень довіри до благодійних чи громадських організацій залишається низьким [2, с. 30–32].

Останнім часом питання корпоративної благодійності в українському суспільстві актуалізується складними соціально-економічними та політичними процесами. Соціально відповідальна діяльність компаній загалом та корпоративна благодійність зокрема переходять від простих (збір фінансової та матеріальної допомоги) до більш розвинених форм соціальної діяльності.

Список використаної літератури

1. Благодійність бізнесу: корисно для себе, ефективно для інших. Інформаційно-методичний посібник / [А. Гулевська-Черниш, О. Мацібох, Д. Мурашко та ін.]. – К. : Книга плюс, 2009. – 152 с.

2. Практика благодійної діяльності бізнес-компаній в Україні: сучасний досвід. За результатами дослідження / [А. Гулевська-Черниш, Д. Непочатова, Л. Паливода, С. Шендеровський]. – К. : Салютіс, 2010. – 60 с.

3. CAF World Giving Index 2016. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cafonline.org/about-us/publications/2016-publications/caf-world-giving-index-2016>

*Синиціна Ю.П., к.т.н., доцент
доцент кафедри менеджменту
Національна металургійна академія України
ysynytsina@nail.ru*

МОДЕЛЬ КООРДИНАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ РІШЕНЬ

Успішність виробничо-господарської діяльності підприємств та ефективне її вирішення, проблема їхнього подальшого розвитку залежать від досконалості структури механізму управління. З переходом до ринкової економіки умови господарювання радикально змінилися, що потребує пошуку найбільш ефективних форм та методів управління підприємством. До таких методів належить програмно-цільове управління, яке зорієнтоване на досягнення як поточних, так і стратегічних цілей.

Проблемам формування механізму управління підприємством значну увагу приділяли багато зарубіжних та вітчизняних вчених і практиків. Зокрема, теоретико-методологічні засади розроблялися у працях Л.І. Абалкіна, А.Г. Аганбегяна, В.А. Медведєва, П. Друкера, Б.З. Мільнера, Л.І. Євенко, В.С. Рапопорта, Дж. Робертса, та інших. Серед сучасних економістів питання організаційного механізму на підприємствах досліджували О. Богданов, Ю. Осіпов, І. Герчикова, І. Ансофф .. Вивченню цієї проблеми присвячено чимало праць і вітчизняних вчених: О.В. Ареф'євої, Воротиної Л.І., Б.Д. Гаврилишина, О.П. Луція, В.І. Мацибори, О.Г. Мельника, С.В. Мочерного, Є.Г. Панченка, о та інших.

Реалізація принципів і механізмів електронного урядування, що стала центральною ланкою процесів інформатизації організації, включає розвиток